Projekt MED-P3, algorytm GRM. Raport.

Przedmiot: Metody eksploracji danych w odkrywaniu wiedzy.

Michał Aniserowicz, Jakub Turek

1 Opis zadania

Celem projektu jest zaimplementowanie algorytmu wyznaczania reguł decyzyjnych o minimalnych poprzednikach, które są częstymi generatorami. Algorytm ten jest modyfikacją algorytmu odkrywania częstych generatorów (GRM), opisanego w [1].

2 Założenia

Projekt zrealizowano w oparciu o następujące założenia:

2.1 Niefunkcjonalne:

- 1. Użyty język programowania; platforma: C#; .NET Framework 3.5.
- 2. Obsługiwane systemy operacyjne: kompatybilne z .NET Framework 3.5^1 (aplikację testowano na systemie Microsoft Windows 7 Ultimate).
- 3. Rodzaj aplikacji: aplikacja konsolowa uruchamiana z wiersza poleceń.

2.2 Funkcjonalne:

- 1. Aplikacja pobiera dane z pliku (patrz sekcja 3.1).
- 2. Aplikacja zwraca wynik działania w dwóch formatach: "przyjaznym dla człowieka" i "excelowym" (patrz sekcja 4).
- 3. Aplikacja pozwala mierzyć czas wykonania poszczególnych kroków algorytmu.

2.3 Dotyczące danych wejściowych:

- 1. Dane wejściowe zawierają jedynie wartości atrybutów transakcji i ewentualnie nazwy atrybutów transakcji.
- 2. Wartości atrybutów w pliku wejściowym są oddzielone przecinkami.
- 3. Każda transakcja ma przypisaną decyzję.
- 4. Brakujące wartości atrybutów (tzn. wartości nieznane bądź nieustalone) są oznaczone jako wartości puste lub złożone z białych znaków.

3 Dane wejściowe

Aplikacja będąca wynikiem projektu przyjmuje jednocześnie dwa rodzaje danych wejściowych:

- plik zawierający dane transakcji,
- parametry podane przez użytkownika w wierszu poleceń.

 $^{^{1}}$ Lista systemów kompatybilnych z .NET Framework 3.5 dostępna jest pod adresem: http://msdn.microsoft.com/enus/library/vstudio/bb882520%28v=vs.90%29.aspx, sekcja "Supported Operating Systems".

3.1 Plik wejściowy

Plik wejściowy powinien zawierać kolejne wartości atrybutów transakcji według reguł przedstawionych w sekcji 2.3. Przykładowy format pliku wejściowego:

```
a,b,c,d,e, ,g, ,+
a,b,c,d,e,f, , ,+
a,b,c,d,e, , ,h,+
a,b, ,d,e, , ,+
a, ,c,d,e, , ,h,-
,b,c, ,e, , , ,-
```

Opcjonalnie, pierwszy wiersz pliku wejściowego może zawierać nazwy atrybutów transakcji (nagłówki), na przykład:

```
Attr A,Attr B,Attr C,Attr D,Attr E,Attr F,Attr G,Attr H,Decision a,b,c,d,e, ,g, ,+ ,b,c, ,e, , ,-
```

Jeden z atrybutów transakcji musi reprezentować przypisaną jej decyzję. Domyślnie, aplikacja uznaje ostatni atrybut transakcji za "decyzyjny" - użytkownik może jednak samodzielnie wskazać odpowiedni atrybut (patrz sekcja 3.2).

3.2 Parametry wiersza poleceń

Aplikacja przyjmuje następujące parametry:

- --help Powoduje wyświetlenie informacji o dostępnych parametrach i wyjście z programu.
- -f, --file=VALUE Ścieżka do pliku wejściowego. Parametr wymagany.
- --sup, --minSup=VALUE Próg (bezwzględny) wsparcia wykryte zostaną reguły decyzyjne o
 poprzednikach cechujących się wsparciem większym lub równym progowi wsparcia. Parametr
 wymagany.
- -h, --headers Flaga oznaczająca, że plik wejściowy zawiera nagłówki atrybutów. Parametr opcjonalny.
- --dec, --decAttr=VALUE Pozycja atrybutu zawierającego wartości decyzji (1 pierwszy atrybut,
 2 drugi atrybut itd.). Parametr opcjonalny (jeśli nie zostanie podany, ostatni atrybut zostanie uznany za decyzyjny).
- --sort=VALUE strategia sortowania elementów (patrz sekcja 6.2). Parametr opcjonalny. Dopusz-czalne wartości:
 - AscendingSupport (lub 0; wartość domyślna),
 - DescendingSupport (lub 1),
 - Lexicographical (lub 2).
- --store=VALUE strategia przechowywania identyfikatorów transakcji (patrz sekcja 6.3). Parametr opcjonalny. Dopuszczalne wartości:

```
– TIDSets (lub 0; wartość domyślna),
```

- DiffSets (lub 1).
- --supgen=VALUE Strategia przechowywania generatorów decyzji, a także wykrywania i usuwania ich nadgeneratorów (patrz sekcja 6.4). Parametr opcjonalny. Dopuszczalne wartości:
 - InvertedLists (lub 0; wartość domyślna),
 - BruteForce (lub 1).

- --track=VALUE Poziom monitorowania wydajności programu (patrz sekcja 6.5). Parametr opcjonalny.
 - NoTracking (lub 0),
 - Task (lub 1; wartość domyślna).
 - Steps (lub 2).
 - Substeps (lub 3; Uwaga: może powodować znaczący spadek ogólnej wydajności programu).
- -o, --output=VALUE Ścieżka plików wyjściowych. Parametr opcjonalny. Poprawna wartość jest ścieżką pliku z pominięciem jego rozszerzenia (np. wyniki/wynik. Wartość domyślna: [ścieżka pliku wejściowego]_rules.

4 Dane wyjściowe

Na wyjście aplikacji składają się trzy rodzaje danych:

- komunikaty diagnostyczne wypisywane na standardowe wyjście,
- plik zawierący znalezione reguły decyzyjne w formacie czytelnym dla człowieka,
- plik zawierący znalezione reguły decyzyjne w formacie przystosowanym do dalszej obróbki.

4.1 Plik czytelny dla człowieka

Plik w formacie czytelnym dla człowieka zawiera listy generatorów dla każdej decyzji. Pojedynczy generator jest przedstawiony jako lista wartości atrybutów wraz z ich nazwami. Przykład:

Plik ten jest zapisywany pod ścieżką [plik].txt, gdzie [plik] to wartość parametru output (patrz sekcja 3.2).

4.2 Plik przystosowany do dalszej obróbki

Plik w formacie czytelnym dla człowieka zawiera listę generatrów wraz generowanymi przez nie decyzjami. Pojedynczy generator jest przedstawiony jako lista wartości oddzielonych średnikami², z uwzględnieniem atrybutów niewystępujących w generatorze. Przykład:

```
Attr A; Attr B; Attr C; Attr D; Attr E; Attr F; Attr G; Attr H; Decision a; b; ;; ;; ;; + ; b; ; d; ;; ;; +
```

Plik ten jest zapisywany pod ścieżką [plik].csv, gdzie [plik] to wartość parametru output (patrz sekcja 3.2).

²Patrz http://pl.wikipedia.org/wiki/CSV_(format_pliku). W omawianej aplikacji zamiast przecinków użyto średników, aby plik wyjściowy mógł być odczytany przez program Microsoft Excel.

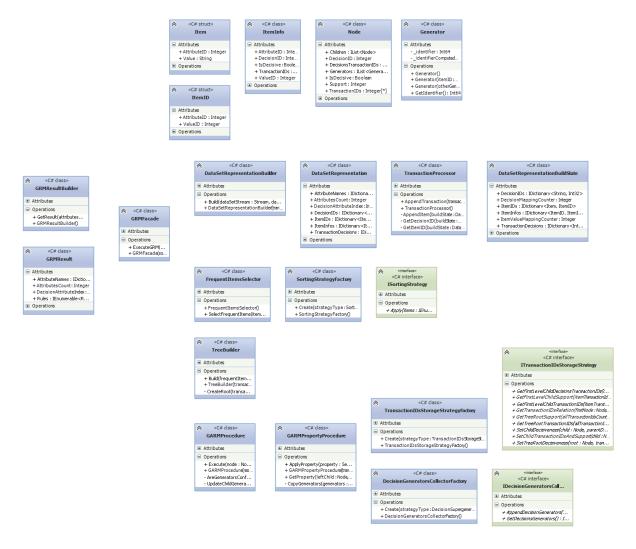
5 Architektura aplikacji

Aplikacja składa się z następujących modułów:

- GRM. Logic zawiera implementację zmodyfikowanego algorytmu GRM,
- GRM.Logic.UnitTests zawiera testy jednostkowe modułu GRM.Logic,
- GRM.Logic.PerformanceTests zawiera testy wydajnościowe modułu GRM.Logic,
- GRM.Presentation aplikacja konsolowa przetwarzająca argumenty wiersza poleceń i wywołująca algorytm GRM.

5.1 Moduł GRM.Logic

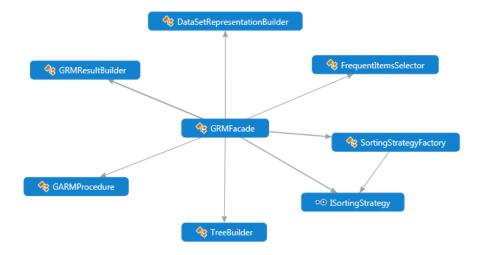
Moduł GRM. Logic jest głównym modułem aplikacji. Zawiera implementację zmodyfikowanego algorytmu GRM. Jego diagram klas został przedstawiony na Rysunku 1.

Rysunek 1: Uproszczony diagram klas modułu GRM.Logic.

Punktem wejścia modułu jest klasa GRMFacade. Zleca ona wykonanie kolejnych kroków algorytmu. Diagram jej zależności przedstawia Rysunek 2.

Poszczególne kroki algorytmu zaimplementowane są w dwóch komponentach:

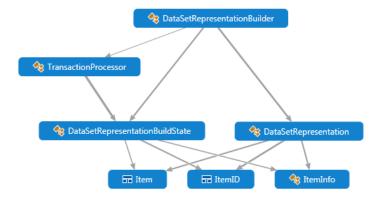
Rysunek 2: Uproszczony diagram zależności fasady modułu GRM.Logic.

- GRM.Logic.DataSetProcessing,
- GRM.Logic.GRMAlgorithm.

5.1.1 Komponent GRM.Logic.DataSetProcessing

Zadaniem komponentu GRM.Logic.DataSetProcessing jest odczytanie pliku wejściowego i zbudowanie reprezentacji zbioru danych przeznaczonej do dalszego przetwarzania.

Diagram zależności tego komponentu został przedstawiony na Rysunku 3.

Rysunek 3: Uproszczony diagram zależności komponentu GRM.Logic.DataSetProcessing.

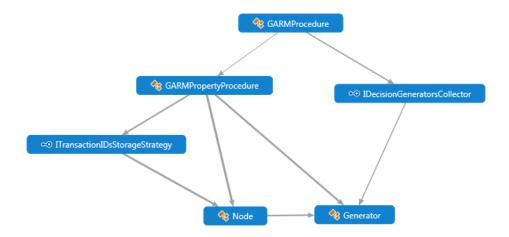
5.1.2 Komponent GRM.Logic.GRMAlgorithm

Komponent GRM.Logic.GRMAlgorithm implementuje zmodyfikowany algorytm GRM. Jego diagram zależności przedstawia Rysunek 4.

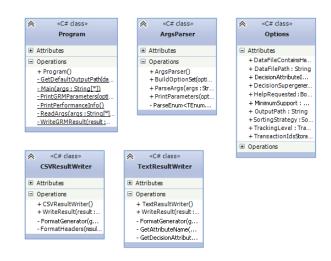
5.2 Moduł GRM.Presentation

Moduł GRM. Presentation odpowiada za komunikację z użytkownikiem aplikacji i zlecenie wykonania algorytmu GRM. Jego diagram klas przedstawia Rysunek 1.

Klasa Program zawiera główną metodę programu - Main. Jej działanie przebiega następująco:

Rysunek 4: Uproszczony diagram zależności komponentu GRM.Logic.GRMAlgorithm.

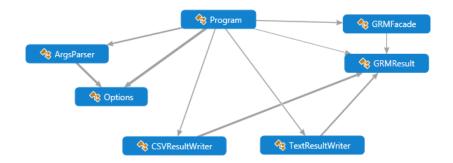
Rysunek 5: Diagram klas modułu GRM.Presentation.

- 1. Odczytanie parametrów wiersza poleceń (klasa ArgsParser). Błędne parametry skutkują wypisaniem komuniaktu o błędzie i wyjściem z aplikacji.
- 2. Przekazanie sterowania modułowi GRM.Logic (klasie GRMFacade).
- 3. Odebranie wyniku działania algorytmu GRM (GRMResult) od klasy GRMFacade.
- 4. Wypisanie zebranych danych o czasach trwania kolejnych kroków algorytmu (patrz sekcja 6.5).
- 5. Zapisanie wyniku działania algorytmu do pliku wyjściowego w formacie czytelnym dla człowieka (klasa TextResultWriter).
- 6. Zapisanie wyniku działania algorytmu do pliku wyjściowego w formacie przystosowanym do dalszej obróbki (klasa CSVResultWriter).

Opisane zachowanie obrazuje diagram zależności pokazany na Rysunku 6.

6 Implementacja

Najważniejsze aspekty implementacyjne opisywanej aplikacji:

Rysunek 6: Diagram zależności modułu GRM. Presentation. Klasy GRM
Facade i GRMResult należą do modułu GRM. Logic.

6.1 Kroki algorytmu

Działanie modułu GRM.Logic przebiega w następujących krokach: [W nawiasach kwadratowych podano nazwę klasy wykonującej dany krok.]

- 1. [DataSetRepresentationBuilder] Odczytanie pliku wejściowego i budowa reprezentacji zbioru danych:
 - (a) określenie liczby atrybutów i odczytanie ich nagłówków (jeśli dostępne);
 - (b) dla każdego z wierszy reprezentujących transakcje:
 - i. [TransactionProcessor] nadanie identyfikatora transakcji,
 - ii. [TransactionProcessor] dla każdego elementu transakcji:
 - A. nadanie identyfikatora elementu (jeśli element o tej wartości jeszcze nie wystąpił),
 - B. aktualizacja danych elementu (zbioru transakcji, w których występuje i decyzyjności);
 - (c) zwrócenie gotowej reprezentacji danych (DataSetRepresentation).
- 2. [FrequentItemsSelector] Wybór elementów częstych.
- 3. [ISortingStrategy] Posortowanie elementów częstych.
- 4. [TreeBuilder] Budowa drzewa zbiorów (drzewa DZ [1]):
 - (a) utworzenie korzenia drzewa:
 - i. [ITransactionIDsStorageStrategy] wyznaczenie zbioru identyfikatorów transakcji korzenia;
 - (b) utworzenie pierwszego poziomu węzłów drzewa dla każdego z elementów częstych:
 - i. ustawienie elementu jako generatora wezła,
 - ii. [ITransactionIDsStorageStrategy] wyznaczenie zbioru identyfikatorów transakcji węzła oraz jego wsparcia i decyzyjności;
 - (c) zwrócenie korzenia drzewa zbiorów (Node).
- 5. [GARMProcedure] Wywołanie procedury GARM [1].
- 6. [GRMResultBuilder] Budowa i zwrócenie wyniku (GRMResult).

6.2 Strategie sortowania elementów

Zaimplementowano następujące strategie sortowania elementów w drzewie zbiorów:

 AscendingSupport (klasa AscendingSupportSortingStrategy) - sortowanie rosnące według wsparć elementów,

- DescendingSupport (klasa DescendingSupportSortingStrategy) sortowanie malejące według wsparć elementów,
- Lexicographical (klasa LexicographicalSortingStrategy) sortowanie leksykograficzne. tzn. według numerów atrybutów elementów (dla dwóch wartości tego samego atrybutu, pierwsza będzie ta, która wcześniej wystąpiła w zbiorze danych wejściowych).

Strategie sortowania dostarcza fabryka SortingStrategyFactory, tworząca strategie odpowiadające zadanym wartościom wyliczenia SortingStrategyType.

6.3 Strategie przechowywania identyfikatorów transakcji

Zaimplementowano następujące strategie przechowywania identyfikatorów transakcji:

- TIDSets [2] (klasa TIDSetsStorageStrategy),
- DiffSets [1] (klasa DiffSetsStorageStrategy).

Strategie przechowywania dostarcza fabryka TransactionIDsStorageStrategyFactory, tworząca strategie odpowiadające zadanym wartościom wyliczenia TransactionIDsStorageStrategyType.

6.4 Strategie przechowywania generatorów decyzji

Zaimplementowano następujące strategie przechowywania generatorów decyzji, a także wykrywania i usuwania ich nadgeneratorów:

- InvertedLists (klasa InvertedListsDecisionGeneratorsCollector) wykorzystuje koncepcję indeksu odwróconego³, gdzie kluczem indeksu jest element, a wartością lista generatorów, w których ten element występuje,
- BruteForce (klasa BruteForceDecisionGeneratorsCollector) przechowuje jedynie listę generatorów, nadgeneratory wykrywa porównując każdy element danego generatora z każdym elementem jego potencjalnego nadgeneratora.

Strategie dostarcza fabryka DecisionGeneratorsCollectorFactory, tworząca strategie odpowiadające zadanym wartościom wyliczenia DecisionSupergeneratorsHandlingStrategyType.

6.5 Monitorowanie wydajności programu

Aplikacja udostępnia funkcjonalność mierzenia czasu wykonania poszczególnych kroków algorytmu. Zaimplementowano następujące rodzaje pomiaru:

- NoTracking (klasa EmptyProgressTracker) brak pomiaru wydajności,
- Task (klasa TaskProgressTracker) pomiar czasu trwania całego algorytmu,
- Steps (klasa StepProgressTracker) pomiar czasu trwania głównych kroków algorytmu (odczyt danych wejściowych, wykonanie procedury *GARM* itd.),
- Substeps (klasa SubstepProgressTracker) pomiar czasu trwania mniejszych kroków algorytmu (budowanie słownika identyfikatorów decyzji, wykonanie procedury *GARM-Property* itd.). Uwaga: może powodować znaczący spadek ogólnej wydajności programu.

Obiekty monitorujące dostarcza fabryka ProgressTrackerFactory, tworząca obiekty odpowiadające zadanym wartościom wyliczenia TrackingLevel.

³Patrz http://en.wikipedia.org/wiki/Inverted_index.

6.6 Zabiegi optymalizacyjne

- Aby zminimalizować czas odczytu danych wejściowych, plik wejściowy jest odczytywany jednokrotnie, wiersz po wierszu.
- Aby zminimalizować czas trwania porównań, wszystkie wartości atrybutów otrzymuja identyfikatory liczbowe.
- Aby zminimalizować czas operacji (np. przecięcia, różnicy) na zbiorach identyfikatorów transakcji, identyfikatory te są przechowywane w ustalonym (rosnącym) porządku.
- Aby możliwie wcześnie "odciąć" gałęzie drzewa, które nie prowadzą do znalezienia generatorów decvzii:
 - jeśli dwa węzły zawierają różne wartości tego samego atrybutu, to nie są "parowane" (tzn. poddawane procedurze GARM-Property) - przecięcie zbiorów identyfikatorów transakcji, w których występują jest puste, a zatem ich potencjalne dziecko nie może generować żadnej
 - jeśli dany węzeł jest "decyzyjny" (tzn. generuje decyzję), to nie jest dalej rozwijany generatory jego potencjalnych dzieci byłyby nadgeneratorami jego generatora.
- Jako że generator dowolnej decyzji D_1 nie może być nadgeneratorem żadnego generatora decyzji D_2 $(D_1 \neq D_2)$, strategie przechowywania generatorów decyzji (patrz sekcja 6.4) przechowują generatory w słownikach, których kluczami są identyfikatory decyzji, a wartościami - zbiory generatorów tych decyzji. Pozwala to zminimalizować rozmiary porównywanych zbiorów generatorów.
- Granica GBd [1] nie jest tworzona i aktualizowana, jako że nie jest wykorzystywana w poszukiwaniu reguł decyzyjnych.

6.7 Praktyki programistyczne

- Test-Driven Development, TDD⁴ najważniejsze funkcjonalności aplikacji powstały zgodnie z zachowaniem kolejności: testy jednostkowe \rightarrow implementacja \rightarrow refaktoryzacja.
- Dependency Injection⁵ obiekty klas tworzonych i wykorzystywanych przez klasę GRMFacade nie tworza swoich zależności samodzielnie, a otrzymuja je z zewnatrz.
- Wzorce projektowe:
 - Fasada⁶ (klasa GRMFacade),
 - Budowniczy⁷ (para klas: DataSetRepresentationBuilder i TransactionProcessor).
 - Strategia⁸ (strategie opisane wyżej),
 - Fabryka⁹ (fabryki strategii opisane wyżej).

6.8 Wykorzystane biblioteki zewnętrzne

- 1. NDesk. Options 10 ułatwia przetwarzanie parametrów wiersza poleceń,
- 2. xUnit.net¹¹ umożliwia tworzenie automatycznych testów jednostkowych,
- 3. mog^{12} wspiera tworzenie automatycznych testów jednostkowych.

⁴Patrz http://pl.wikipedia.org/wiki/Test-driven_development.

⁵Patrz http://pl.wikipedia.org/wiki/Wstrzykiwanie_zależności.

⁶Patrz http://pl.wikipedia.org/wiki/Fasada_(wzorzec_projektowy).

 $^{^{7}} Patrz\ http://pl.wikipedia.org/wiki/Budowniczy_(wzorzec_projektowy).$

⁸Patrz http://pl.wikipedia.org/wiki/Strategia_(wzorzec_projektowy).

 $^{{}^9} Patrz\ http://pl.wikipedia.org/wiki/Fabryka_abstrakcyjna_(wzorzec_projektowy).}$

¹⁰Patrz http://www.ndesk.org/Options.

¹¹Patrz http://xunit.codeplex.com/.

¹²Patrz https://github.com/Moq/moq4.

7 Analiza wydajności

wyniki jakosciowe i ilosciowe na (np. czas działania; liczba wzorcow) uzyskane dla wiekszych (wielkich) zbiorow danych(np. z http://archive.ics.uci.edu/ml/ or http://fimi.cs.helsinki.fi/data/ lub uzgodnionych już wcześniej ze mna podczas konsultacji projektowych) - uzasadnic supergenerators Inverted Lists - ze sortowanie AscendingSupport - ze storage TIDSets - wykresy, wykresy - ze dla duzej liczby atrybutow malo wydajny

8 Podręcznik użytkownika

podrecznik potencjalnego uzytkownika wytworzonego oprogramowania (zamierzam korzystać z niego podczas sprawdzania Panstwa rozwiazan) - wszystkie opcje programu - przykladowa komenda i wynik na konsoli

9 Przykład działania aplikacji

Poniżej przedstawiono przykład działania programu dla niewielkiego zbioru danych¹³:

9.1 Plik wejściowy

Załóżmy, że plik wejściowy został nazwany input.data. Zawartość pliku:

```
Attr A,Attr B,Attr C,Attr D,Attr E,Attr F,Attr G,Attr H,Decision a,b,c,d,e, ,g, ,+ a,b,c,d,e,f, , ,+ a,b,c,d,e, , ,h,+ a,b, ,d,e, , , ,+ a, ,c,d,e, , ,h,- ,b,c, ,e, , ,-
```

9.2 Parametry wiersza poleceń

Aplikacja zostaje uruchomiona z następującymi parametrami:

```
GRM.exe -f input.data -h --sup 3 --track 3
```

9.3 Komunikaty wypisane na konsoli

Na konsoli wypisane zostają następujące komunikaty:

```
Executing GRM for file 'input.data'
The file is expected to contain attribute names
Decision attribute: last
Minimum support: 3
Sorting strategy: 'AscendingSupport'
Transaction IDs storage strategy: 'TIDSets'
Decision supergenerators handling strategy: 'InvertedLists'
Performance tracking level: 'Substeps'
Output files will be saved to: 'input'

GRM execution finished
Lasted 00:00:00.1123575
Steps details:
1. Creating data set representation: 00:00:00.0293191
```

¹³Zbiór danych pochodzi z [1], został on jedynie uzupełniony o decyzje przypisane transakcjom.

```
- Building decision -> decision id dictionary: 00:00:00.0003843 (6 iterations)
```

- Building item -> item id dictionary: 00:00:00.0068837 (30 iterations)
- Including item in data set representation: 00:00:00.0066924 (30 iterations)
- 2. Selecting frequent items: 00:00:00.0044970
- 3. Sorting frequent items: 00:00:00.0027784
- 4. Building GRM tree: 00:00:00.0163098
- 5. Running GARM procedure: 00:00:00.0418275
- Checking for node generators conflicts: 00:00:00.0014032 (5 iterations)
- Determining GARM property: 00:00:00.0020787 (5 iterations)
- Applying GARM property (sets different): 00:00:00.0052850 (3 iterations)
- Applying GARM property (sets equal): 00:00:00.0001329 (1 iterations)
- Including parent node generators in child node generators: 00:00:00.0021305 (6 iterations)
- Updating decision generators: 00:00:00.0213280 (1 iterations)
- 6. Building result: 00:00:00.0163420

Text result saved to input_rules.txt CSV result saved to input_rules.csv

9.4 Plik wyjściowy czytelny dla człowieka

Zawartość pliku wyjściowego w formacie czytelnym dla człowieka (input_rules.txt):

9.5 Plik wyjściowy do dalszej obróbki

Zawartość pliku wyjściowego w formacie przystosowanym do dalszej obróbki (input_rules.csv):

```
Attr A, Attr B, Attr C, Attr D, Attr E, Attr F, Attr G, Attr H, Decision a;b;;;;;;+
;b;;d;;;;;+
```

9.6 Analiza poprawności wyniku

Znalezione zostały dwie reguły decyzyjne o minimalnych poprzednikach. Poprawność wyniku potwierdzają następujące fakty:

- Zbiór danych zawiera tylko dwie transakcje o decyzji '-', a próg wsparcia wynosi 3, zatem nie istnieje żadna reguła dla tej decyzji.
- Próg wsparcia osiągają elementy zbioru { a, b, c, d, e }.
 - Minimalne podzbiory tego zbioru występujące jedynie w transakcjach o decyzji '+' to: $\{a, b\}, \{b, d\}$. Zostały one ujęte w wyniku algorytmu.
 - Nieminimalne podzbiory tego zbioru występujące jedynie w transakcjach o decyzji '+' to: { a, b, c }, { b, c, d, }, { a, b, c, d, }. Nie zostały one ujęte w wyniku algorytmu.

10 Wnioski

wnioski z realizacji projektu - ze trzeba by poprawic wykrywanie supergeneratorow - ze sortowanie ma duzy wpływ - ze ogolnie działa spoczko (nursey) - wchuj kodu taki algorytm wymaga (jesli ma byc elastyczny)

Literatura

- [1] Odkrywanie reprezentacji generatorowej wzorców częstych z wykorzystaniem struktur listowych, Kryszkiewicz M., Pielasa P., Instytut Informatyki, Politechnika Warszawska.
- [2] CHARM: An Efficient Algorithm for Closed Itemset Mining [online], Zaki M., Hsiao C. http://epubs.siam.org/doi/pdf/10.1137/1.9781611972726.27 [dostęp: styczeń 2013].